

Родоначальник української фізичної культури: Іван Боберський (1873–1947)

Збагнути роль і заслуги професора Івана Боберського перед Україною можна лише через призму його часу і сьогодення. Феномен Боберського полягає в тому, що він, учитель німецької мови й руханки, швидко став людиною, якою захоплювалася молодь, провідником, який прокладав шляхи і провадив юнь за собою. Фізичну культуру він обрав як засіб пробудження національної свідомості свого народу. Достатньо назвати легендарного Євгена Коновальця, який визнав, що Боберський мав на нього найбільший вплив. «Де сила, там і воля» – під таким кличем Іван Боберський узявся до організації розвитку фізичної і духовної сили української молоді.

Література про Івана Боберського:

1. **Знай наших!** // Наука і суспільство. – 2016. – № 7/8. – С. 38–41.
2. **Подвиг професора Івана Боберського** // Місто нескорених левів : матер. для проведення уроків львовознавства / [упоряд. і передм. І. Коцик]. – Львів, 2002. – Вип. 1. – С. 51–56.
3. **Андрусяк Т.** "Сокіл" : [перше укр. фізкульт.-спорт. (спортивно-руханкове) та протипожеж. т-во, створене у Львові 1894 р.] / Т. Андрусяк // Довідник з історії України : (А–Я) : посіб. для сер. заг. закл / за ред. І. Підкови, Р. Шуста. – К., 2001. – С. 793–794.

Згадується Іван Боберський.

4. **Богаченко М.** Іван Боберський – батько української фізичної культури / Михайло Богаченко // Дрогобиччина – земля Івана Франка / упоряд. і ред. М. Шалата. – Дрогобич, 1997. – Т. 4. – С. 335–341.
5. **Вацеба О.** Історичні аспекти зародження спортивного руху в Західній Україні / Оксана Вацеба // Вацеба О. Нариси з історії західно-укр. спорт. руху. – Львів, 1994. – С. 78–95.
Згадується Іван Боберський.
6. **Вікінговський І.** Університету фізичної культури присвоїли ім'я Івана Боберського / І. Вікінговський // Франковий край. – 2016. – 23 верес. (№ 38). – С. 6.
7. **Гринів О.** Іван Боберський: питання державного відродження на шпальтах щоденникових записів / Олег Гринів // Наука і суспільство. – 2016. – № 11-12. – С. 2–9.
8. **Ж. Е.** Боберський Іван (1873-1947) : [педагог, організатор сокільсько-січового руху та тіловиховання в Західній Україні, уродж. с. Доброгостів Дрогоб. пов. / Е. Ж // Енциклопедія українознавства : словн. частина I / гол. ред. В. Кубійович. – Львів, 1993. – Т. 1 : Перевидання в Україні : Аб–Го. – С. 141.
9. **Ілик Р.** Об'єднаймося навколо гідного! : 140 років від дня народж. засновника укр. спорт. руху Івана Боберського / Р. Ілик // Галицька зоря. – 2013. – 6 вер. (№ 99-100). – С. 6.
10. **Кирій В.** Родоначальник української фізичної культури з Доброгостова: Іван Боберський / В. Кирій // Галицька зоря. – 2002. – 26 лип. (№ 63). – С. 4.
11. **Кругляк О.** Іван Боберський – батько українського тіловиховання / О. Кругляк, Т. Кругляк // Література галицького Підгір'я кінця ХІХ – початку ХХ ст. і процес національного відродження : міжнар. наук.-практ. конф. 17 лютого 2011 р. : зб. ст.. – Самбір ; Дрогобич, 2011. – С. 236–244. – Бібліогр. в кінці ст.
12. **Лазарович М. В.** "Гей, ви, стрільці січовії.." : формування українського стрілецького руху в Галичині : причини, передумови, наслідки / Микола Васильович Лазарович ; [наук. ред. Б. Д. Лановик]. – Тернопіль, 2004. – 80 с. : фото. – Бібліогр. : с. 73–77.
13. **Малик Я. Й.** Боберський Іван (14.08.1873 – 17.08.1947) – громадський діяч : уродж. с. Доброгостів / Я. Й. Малик // Енциклопедія Сучасної України / [редкол. : І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, О. М. Романів та ін.]. – К. : Поліграфкнига, 2004. – Т. 3 : Біо-Бя. – С. 89. – Бібліогр. в кінці ст.
14. **Сова А.** Іван Боберський і створення прапора товариства "Сокіл-батько" у Львові / А. Сова // Літопис Бойківщини / [редкол. : Я. Геврич, Н. Гринаш, М. Зимомря та ін. ; гол. ред. Я. Радевич-Винницький]. – ЗСА ; Канада ; Україна : Бойківщина, 2008. – Ч. 1/74 (85). – С. 73–77. – Бібліогр. в кінці ст.

15. **Сова А.** Професор Іван Боберський про Пласт / А. Сова // Пластовий шлях. – 2014. – № Ч. 1 (177). – С. 40–41.
16. **Тишко Л.** Батько сокільського руху : [Іван Боберський] / Любомир Тишко // Літопис Бойківщини / [редкол. : Н. Гринаш, М. Зимомря, М. Ільницький та ін. ; гол. ред. Я. Радевич-Винницький]. – ЗСА-Канада-Україна, 2004. – Ч. 1/66 (77). – С. 47–49.
17. **Федів-Суховерська О.** Стан руханки серед галицького жіноцтва : [про участь жінок у спорт. т-вах "Сокіл", "Січ"] / Оксана Федів-Суховерська // Наша книга : альманах "Жіночої Долі", з додатком календаря на рік 1929. – Коломия, 1928. – С. 116–121.
18. **Філь С. М.** Фізична культура в Україні / С. М. Філь, О. М. Худолій, Г. В. Малка // Історія фізичної культури : навч. посібн. / С. М. Філь, О. М. Худолій, Г. В. Малка ; за ред. С. М. Філя. – Х., 2003. – С. 67–153.
19. **Ширінова С.** Поява хокею в Україні / С. Ширінова, Н. Зеленська // Математика. – 2017. – Червень. – № 11. – С. 24–25.
20. **Шкраб'юк П.** Боберський Іван / П. Шкраб'юк // Енциклопедія історії України / редкол.: В. А. Смолій (гол.), В. Ф. Верстюк, С. В. Віднянський [та ін.]– К., 2003. – Т. 1 : А–В. – С. 304 : фото.
21. **Bobersky Ivan** // Енциклопедія України / ed. by V. Kubijovyc. – Торонто ; Лондон : University of Toronto Press, 1985. – Т. 1 : А – Ф. – С. 249 : фото.

Підготувала
бібліотекар II категорії
А. Є. Губіна.